

KONKURSAS „LIETUVOS KAIME GERA GYVENTI - 2011“

KAIMO VIETOVĖS APRAŠAS

1. Konkursui teikiamos kaimo vietovės pavadinimas, sav. pavadinimas.

Sigutėnų kaimas, Pakruojo rajono savivaldybė

2. Aprašykite kodėl kaimo vietovė teikiama konkursui.

Kad Sigutėnai mums – patys gražiausi, o juose gyventi gera ne vien todėl, kad likimas lėmė įsikurti netoli nuo Pakruojo rajono centro, greičiausiai įsitikintumėte pasiklausę mūsų ansamblio dainuojamų dainų, kurių daugelis – apie mūsų kaimą, apie darbščius jo žmones, nepailstančius kurti gėrį ir grožį. Nepaisant to, kad nedideliame mūsų kaime dar nėra vandentiekio nei kanalizacijos, o į tam skirtus europinius pinigus negalime pretenduoti vien todėl, kad kaime nėra 200 gyventojų (nors, mūsų nuomone, ši nuostata nėra teisinga, nes ir savo mažame kaime mes norime gyventi kultūringai, civilizuotai ir neteršdami aplinkos, ką kol kas stengiamės daryti ir be šių investicijų).

O Sigutėnų kaimo bendruomenę prieš šešetą metų įkūrėme tam, kad, susibūrę draugėn, bandytume spręsti svarbiausias socialines ir kitas savivaldos problemas, kad tas savanoriškai susitelkęs toje pačioje teritorijoje gyvenančių žmonių būrys būtų atrama nelengvoje kasdienybėje vyresnio amžiaus sodiečiams, kad savo veikla ugdytume jaunimo meilę gimtajam kaimui ir atsakomybę už jo ateitį, puoselėtume švarią ir gražią gyvenamąją aplinką kaip sveikos gyvensenos ir geros nuotaikos pagrindą.

Ne gražiais žodžiais, o konkrečiais darbais tiesdami taką nuo žmogaus prie žmogaus, per trejetą pirmųjų veiklos metų sugebėjome į bendruomenę suburti visus suaugusius (vyresnius kaip 18 m.) kaimo gyventojus, kurių pas mus – 105.

Esame tikriausiai vieninteliai respublikoje, kurie savo jėgomis talkų būdu pasistatėme bendruomenės namelius, kad turėtume kur susiburti, nes to mums labai reikėjo. Tai buvo tęstinis 3 metų darbas, pradėtas nuo bendruomenės nario Jono Svečiulio dovanotos senovinės klėties, kurią kaimo vyrai parvežė iš tolimo, už 40 km esančio vienkiemio, išardę ją rąstais, kuriuos teko sunerti iš naujo, kad turėtume savo būstinės pagrindą.

Mažame mūsų kaime gyvena tik 15-20 darbingų vyrų, todėl į talkas jie rinkdavosi bemaž kiekvieną vasaros vakarą, kiekvieną savaitgalį – tuo metu kai kiti ilsėjosi ar pramogavo. Kiek galėdamos ir kiek sugebėdamos, vyrams talkino moterys, įsijungė vaikai, nes darbo ... vis daugėjo.

Mat sigutėniečiai greit įsitikino, jog pasistatytoje klėtelėje netilpsime, kadangi čia norėjo burtis ir maži, ir dideli: į repeticijas ir šventes, į susirinkimus ir būrelius pagal pomėgius, į šaškių ar stalo teniso varžybas ir atgaivą sielai teikiančias gegužio „mojavas“ ... Tad kitais metais vėl susiradę

rėmėjų, o ir patys iš namų atsinešę kas lentų, kas vinių, o kas dažų, pradėjome lipdyti kaimo klėties priestatą (nepaisant vis brangstančių statybinių medžiagų), kuris gavosi dukart didesnis už klėtelę.

Tuo pačiu metu mes tvarkėme ne tik bendruomenės poilsiavietę (įkūrę ją buvusio sąvartyno vietoj, savo iniciatyva pasiprašę žemės, kuri pagal tuometinius įstatymus dar nebuvo įteisinta viešajai paskirčiai), bet ir viso kaimo aplinką: rengėme gėlynus, sodinome tujas bei kitus dekoratyvius augalus, talkinome vieni kitiems gražindami savo kiemus. Tos pastangos davė vaisius: Gasiūnų sodyba buvo pripažinta gražiausia Šiaulių apskrityje, Remeikių, Lapinskių, Sviderskių ir Grušų – tapo rajoninio konkurso prizininkėmis. O visa Sigutėnų gyvenvietė net trejus metus iš eilės – 2008, 2009 ir 2010 m. – pelnė gražiausiai tvarkomos rajono gyvenvietės vardą. Gi aprašytoje mūsų poilsiavietėje šiuo metu turiningai leidžia laiką ne tik sigutėniečiai, bet ir jų svečiai, o ir iš artimesnių aplinkinių kaimų ar netgi rajono centro atvažiuavę žmonės.

Kaupdami veiklos patirtį, netrukome suprasti, kaip yra svarbu kaimo gyventojų labai bendradarbiauti su kitomis, tam pačiam tikslui tarnaujančiomis, organizacijomis. Todėl pirmieji rajone pasirašėme saugios kaimynystės sutartį su Pakruojo policija. Pradėjome aktyviai bendradarbiauti su Darbo birža, nes išsiaiškinome turį teisę įdarbinti labiausiai reikalingus socialinės paramos žmones, kad padėtų jiems išgyventi. Taip pat nuolatiniai mūsų veiklos partneriai yra Lietuvos samariečių bendrijos ir Lietuvai pagražinti draugijos Pakruojo skyriai.

Atsiradus ryšiui tarp kaimo senbuvų ir naujakurių, iki minimumo sumažėjo skeptikų, abejojančių bendruomenės nauda ir perspektyvomis. Šiuo metu mūsų renginiuose paprastai dalyvauja keturios sigutėniečių kartos – nuo 94-metės kaimo senolės Emilijos iki penkiamečio mūsų smarkuolio Artūriuko ar vežimėliu į kaimo šventes atvežamos Vaitekūnų naujagimės Gustės... Beje, taip pat vežimėliu (deja, invalido) į sigutėniečių sambūrius artimieji atveža ir vieną iš seniausių kaimo gyventojų – 81-metį Joną Usonį.

Ypač daug dėmesio skiriame žmonėms, netekusiems gyvenimo draugo, praradusiems darbingumą, turintiems vienokią ar kitokią priklausomybę. Nuolat parodydami, kokie jie svarbūs bendruomenei, prie klėties statybos ilgainiui prisikvietėme net pradėjusį svaigalais piktnaudžiauti Raimondėlį, o bendravimo su žmonėmis vengusių Miliutę „prisipratinome“, negailėdami gerų žodžių jos slegiamiems sūriams, be kurių dabar, kaip ir be minėtosios Miliutės, nebeapsieina nė vienas mūsų renginys... Šiuo metu bendruomenės veikloje nedalyvauja tik 3 šeimos iš 39, tačiau jos pripažįsta tai darančios dėl savo charakterio savybių (daugiausia – uždarumo) arba didelio užimtumo.

Nuo pat veiklos pradžios bendruomenė kuria savo tradicijas: sveikina jubilatus, sukūrusius šeimas ar sulaukusius kūdikių bendruomenės narius, padeda artimo žmogaus netekties valandomis, puošia bendrą kaimo naujametinę eglutę; visus be išimties kiemus aplanko Kalėdų senelis su palyda ar gražių linkėjimų negailintys Užgavėnių personažai. Visais metais dalyvavome rajono bendruomenių sąskrydžiuose, iš kurių dar nėsyk negrižome be apdovanojimų, taip pat ir Pakruojo šventės eisenose, kuriose mūsų programa jau triskart buvo įvertinta prizinėmis vietomis.

Labai džiaugėmės, kad – nepaisant to, jog rajone yra arti 90-ties panašių nevalstybinių organizacijų – būtent mūsų bendruomenėje panoro atlikti praktiką jau du aukštųjų mokyklų studentai; kad pernai galėjome suteikti bazę gamybiniam Šiaulių universiteto studentų - būsimųjų apželdintojų

mokymui: kad šiomet pasisekė bendruomenės veikla sudominti Lietuvos samariečių bendrijos stovyklautojus, tarp kurių būta ir vokiečių. Negalime nesididžiuoti ir tuo, kad sulaukiame vis daugiau ekskursantų, norinčių pasisemti aplinkos tvarkymo bei puoselėjimo patirties.

Kasmet bendruomenė surengia apie 10 kultūrinių renginių įvairaus amžiaus žmonėms, iš kurių 2-3 paprastai būna skirtos tautiniam paveldui puoselėti. Šiomet į tokį renginį buvome pasikvietę Radviliškio rajono Baisogalos kultūros namų etnografinį ansamblį „Dainoriai“. Gausiausiai iš visų bendruomenių (per 40 žmonių) dalyvavome rajono bendruomenių sąskrydyje „Į Pakruojo dvarą grįžta senųjų amatų meistrai“, kuriame bandėme sugrąžinti į nūdieną batsiuvystę (nes kaime turime „natūralų“ šio amato meistrą – Praną. Mūsų svajonė – prikelti naujam gyvenimui Sigutėnų malūną (kuris priklauso privačiam asmeniui).

Aprašytoji mūsų veikla 2007 metais Sigutėnams lėmė veikliausios, o 2008 m. – aktyviausios Pakruojo rajono bendruomenės vardą. O pernai mums teko be galo atsakingas įpareigojimas – surengti Sigutėnuose tradicinį viso rajono bendruomenių sąskrydį, nepaisant to, kad kaime nėra nei kultūros namų, nei mokyklos, nei bibliotekos (vadinasi, tai, ką sukuriame ir parodome kitiems, gimsta iš mūsų pačių – ne specialistų, o visuomenininkų – idėjų, iniciatyvos ir visapusiškos savanorystės). Atrodo, kad neapvylėme į mus dėtų lūkesčių ir tą kartą.

Bendruomenės veiklai įprasminti bei savajam kaimui garsinti jau treji metai leidžiame kalendorių (kurį pirmiausia gauna visi jos nariai, o dalis egzempliorių paliekama prezentacijai). Taip pat savo jėgomis susikūrėme bendruomenės tinklalapį (jeigu įdomu: <http://sigutenai.jimdo>), o ir visais įmanomais būdais stengiamės burti kraštiečius, kurių surandame vis daugiau.

Vykdamat projektinę veiklą, stengiamės pritraukti ne tik kaime gyvenančius, bet ir kitus Pakruojo krašto verslininkus, nes mūsų savanoriška veikla nesibaigia sulig gyvenvietės riboženkliais. Tai matydami, mūsų projektus yra parėmusios individualios V. Ridiko, A. Morkūno, V. Daujoto. A. Udrienės įmonės, Sigutėnuose gyvenęs (deja, dabar jau miręs) verslininkas J. Svečiulis, AB „Pakruojo arka“, UAB „Robusta“. Iš viso mūsų bendruomenė yra parengusi tokius projektus:

LAIMĖJĘ LĖŠŲ:

1. “ŠVARI IR GRAŽI APLINKA – SVEIKAS IR DARBINGAS ŽMOGUS“ -Pakruojo rajono savivaldybės nevalstybinių organizacijų fondui (NVO), 2005 m.
- 2-3. „SIGUTĖNAI TURĖS KAIMO KLĖTĮ“ ir „TAIP GYVENO MŪS SENOLIAI“ – Pakruojo savivaldybės NVO, 2006 m.
4. „SAU IR KITIEMS“ – Pakruojo savivaldybės NVO, 2007 m.
5. „KAD TURĖTUME KUR SUSIBURTI“ – Pakruojo savivaldybės NVO, 2007 m.
6. “NORIME GYVENTI GRAŽIAI“ – Žemės ūkio ministerijai, 2007 m.
7. „KAD BŪTŲ JAUKU IR ŠILTA“ – Nyderlandų fondui, 2008 m.
8. „ATSIPŪSTI PO DIDELIO DARBO“ – Pakruojo savivaldybės NVO, 2009 m.
9. „PAKRUOJO RAJONO BENDRUOMENIŲ SĄSKRYDIS SIGUTĖNUOSE“ – PAKRUOJO

VVG pagal programą LEADER, 2010 m.

10. „IR MAŽAM, IR DIDELIAM“ – Pakruojo rajono savivaldybės bendruomenių rėmimo tarybai, 2010 m.

11. IR ŠVIESIĄ, IR LIŪDNĄ VALANDĄ – Pakruojo rajono savivaldybės bendruomenių rėmimo tarybai, 2011 m.

NELAIMĖJĘ LĖŠŲ:

1. „IR MAŽAM, IR DIDELIAM“ – Žemės ūkio ministerijai, 2009 m.

2. „KARTU – IR BĖDOJ, IR DŽIAUGSME...“ – Nyderlandų fondui, 2009 m.

Bendruomenės pirmininkė P.Kvedarienė 2007 m. buvo pripažinta aktyviausia Pakruojo seniūnijos visuomenininke, o 2008 m. – veikliausia Pakruojo rajono bendruomenės pirmininke (nevalstybinių organizacijų rėmimo fondo nominacijos).

Tad argi nenorėtumėte gyventi mūsų kaime, kuriame – nors dar nėra visų patogumų, tačiau nuolat yra peno sielai?! O tai žmogui turbūt svarbiausia. Bent taip atrodo mums.

3. Kaimo vietovę konkursui teikianti kaimo bendruomenė

Sigutėnų kaimo bendruomenė,

Sigutėnų kaimas, Pakruojo rajonas,

Tel. 8-698-5 67 37,

El. p. pranute.kvedariene@gmail.com

P.S. Prie aprašo pridedame nuotraukų albumėlį, bendruomenės išleistus kalendorius bei įvairių dokumentų, liudijančių mūsų pastangas siekti, kad būtų gera gyventi Sigutėnuose